

V PRAZE DNE 13. LEDNA 2025

Stanovisko Svazu průmyslu a dopravy (SP ČR) k aktuálnímu vývoji AI Aktu na národní a evropské úrovni

SP ČR soustavně upozorňuje, že umělá inteligence je klíčovou technologií současnosti s potenciálem zásadně posílit konkurenceschopnost českého i evropského průmyslu a zvýšit efektivitu veřejné správy na místní, národní i evropské úrovni.

Cílem AI Aktu, jako prvního uceleného komplexního regulačního rámce na světě, je zajistit bezpečnost a transparentnost systémů umělé inteligence a zároveň umožnit její rozvoj v EU. Tento Akt i jeho implementace však přináší řadu problémů, které mohou omezit možnost českých i evropských firem uspět v globální konkurenci.

SP ČR proto vyzývá příslušné národní i evropské instituce, aby zvolily k dokončení a implementaci této regulace vyvážený přístup, který umožní, aby zaváděná pravidla nebyla překážkou pro inovace v oblasti umělé inteligence.

K vytvoření příznivých podmínek pro rozvoj umělé inteligence v průmyslu i veřejné správě na národní úrovni SP ČR požaduje:

- Přípravu kvalitního návrhu adaptační legislativy na evropské nařízení o harmonizovaných pravidlech pro umělou inteligenci, včetně zajištění dostatečných finančních a personálních kapacit pro jeho přípravu i úspěšnou implementaci.
- Aktivní zapojení průmyslu a akademické sféry do tvorby návrhu legislativy s cílem minimalizovat administrativní zátěž a otevírat prostor pro inovace.
- Vytvoření efektivních podmínek a procesu pro obhajobu českých pozic na evropské úrovni, například prostřednictvím koalic jako D9+.

Na evropské úrovni SP ČR považuje za klíčové:

- zajistit, aby regulace byla
 - v souladu s relevantními základními právy uvedenými v Listině základních práv EU a zároveň s nimi vyvážená,
 - technologicky neutrální,
 - podporující k férové konkurenci a vyhýbala se protekcionistickým opatřením,
 - nepřiliš preskriptivní a rigidní,
 - v souladu s širším regulačním rámcem v rámci EU (zejména s Data Act a Data Governance Act),

- odrazem jasného záměru zákonodárců EU podporovat využívání AI, přístup k datům a jejich sdílení,
- harmonizována napříč členskými státy.
- zajistit jednotný a koordinovaný přístup AI Board, AI Office a další institucí odpovědných za implementaci AI Aktu,
- vytvořit Kodex pro GPAI s přiměřenými a technicky proveditelnými povinnostmi v souladu s AI Aktem,
- zajistit, aby nové iniciativy Evropské komise (např. "AI Factories" a "Apply AI Strategy") nezvyšovaly administrativní zátěž firem,
- stáhnout návrh směrnice o odpovědnosti za umělou inteligenci a využít směrnice o odpovědnosti za výrobek,
- přijmout takový Kodex pro transparentnost, jehož vodítka týkající se definice vysokého rizika, hlášení incidentů a významných změn nebudou rozšiřovat oblast působnosti AI Aktu a přinášet nové povinnosti pro poskytovatele AI,
- zajistit konzistentní a interoperabilní regulační prostředí pro umělou inteligenci na mezinárodní úrovni (OECD, WTO a G7).

V kontextu výše zmíněných návrhů SP ČR varuje před znepokojivými trendy v Evropské komisi, kdy:

- sekundární legislativa a „soft law“:
 - stále častěji řeší politicky citlivé otázky místo čistě technických (například připravovaný kodex praxe pro modely GPAI),
 - znovu zavádí opatření, která byla řádně projednána, a dokonce odmítnuta během vyjednávání o konečné podobě Aktu o umělé inteligenci,
 - generuje dodatečné legislativní iniciativy jako návrh směrnice o odpovědnosti za AI, když již existuje směrnice o odpovědnosti za výrobky,
- uspěchaný proces implementace, nedostatečná personální obsazenost AI Office, pracovní skupiny s příliš vysokým počtem účastníků, nedostačující konzultace a vyloučení byznysu z mnoha probíhajících procesů výrazně zvyšují riziko nekvalitních výstupů a snižují možnosti podniků se s požadavky AI Aktu úspěšně vyrovnat.

SP ČR souhlasí s analýzou AI Aktu uvedenou v Draghiho zprávě, že složitost AI aktu a riziko překryvů a nesouladů s ostatními legislativními předpisy mohou podkopat rozvoj AI mezi evropskými průmyslovými aktéry. Abychom tomuto nebezpečí zabránili, je nutné dosáhnout efektivní spolupráce na národní i evropské úrovni, otevírat v legislativním rámci prostor pro podporu inovací a eliminovat v něm zbytečnou byrokracii. SP ČR je připraven být aktivním partnerem v tomto procesu a přispět k vytvoření podmínek pro dlouhodobý rozvoj umělé inteligence v České republice i Evropě.